

Olje- og energidepartementet

[Elektronisk innsending]

Deres dato:

Deres ref.: 14/266

Vår ref.: 300.1/EG

Vår dato: 18.12.15

Innspill til Energimeldingen

Norsk Petroleumsinstitutt (NP) viser til Olje- og energidepartementets invitasjon til innspill i forbindelse med den kommende energimeldingen. Vi ønsker å understreke at meldingen må omfatte hele energikjeden, fra elektrisitet til biodrivstoff til fossilt brensel.

NP mener at investeringer i infrastruktur bør gjøres der den er mest effektiv, samt at rammebetingelser for å fremme ny teknologi og nye transportløsninger (som el-bil og hydrogenbiler) er teknologinøytral og tidsbegrenset. NP mener videre at det skal være opp til markedet å avgjøre omfanget av henholdsvis el og hydrogen. Viktig i denne sammenheng er å se etter hvilke muligheter utvikling av nullutslippsteknologi har for Norge. Satsing på hydrogen i Norge gjennom å tilrettelegge for tilstrekkelig infrastruktur for hydrogenbiler må sees i sammenheng med muligheten for å utvikle ny lavutslippsteknologi og industri i Norge.

NP ønsker videre at Energimeldingen vurderer effektsituasjonen av utfasing av fyringsolje og fyringsanlegg samt virkningen av lading av elbiler, og om det fortsatt er behov for effektreserver. En rapport utført av SINTEF viser at effektsituasjonen kan bli anstrengt ved en utfasing av fyringsolje.

Innledningsvis ønsker NP å støtte behovet for en helhetlig energipolitikk der energiforsyning, miljø og næringsutvikling sees i sammenheng. Til dette vil NP vise til Grønn skattekommisjonens forslag for å bedre legge til rette for en helhetlig miljø- og energipolitikk. Der understreker prinsippet om at alle aktører skal stå overfor samme marginale kostnad forbundet med utslipp og bruk av naturen.

Hydrogen som alternativ energibærer

I forbindelse med EUs Clean Power-direktiv om innfasing av infrastruktur for alternative energibærere, er NP enig i prinsippet om behov for å etablere infrastruktur for alternative drivstoffer. Markedet er mest effektivt for å oppnå dette, men ny teknologi trenger støtte i en innføringsfase for å overvinne markedshindringer, slik det er gjort i forbindelse med ønsket om økt salg av el-biler. Vårt prinsipielle utgangspunkt er at offentlige støtteordninger bør være teknologinøytrale og gradvis avvikles etter hvert som teknologien blir tilstrekkelig moden.

I januar 2015 besluttet Energi- og miljøkomiteen på Stortinget at Regjeringen skal utarbeide en nasjonal hydrogenstrategi. Det er signalisert at den kommer til å bli lansert i forbindelse med

Energimeldingen våren 2016. En nasjonal hydrogenstrategi med kvantifiserte mål for innfasing av hydrogen som drivstoff er også avgjørende hvis overordnede nasjonale klimamålsettinger skal nås. Det bør da tas hensyn til at hydrogen er kommet kortere i utviklingen mot et selvgående marked og vil sannsynligvis trenge støtteordninger lenger enn el-biler.

Det fremgår av Clean Power direktivets artikkel 5 at det er opp til det enkelte medlemsland å inkludere hydrogen i det nasjonale rammeverket. NP mener at hensynet til likebehandling tilsier at også infrastruktur for hydrogen blir inkludert. Etter vår vurdering er det viktig at investeringer i infrastruktur blir foretatt hvor de gir størst effekt. Vi mener det derfor er viktigst først å bygge ut alternativ infrastruktur i større byområder hvor de kan benyttes av flåter av kjøretøy. Når det gjelder støtteordninger er det vår vurdering at hydrogenbiler bør få de samme rammebetingelser, både ved kjøp og bruk, som elbilen har nå. Disse rammebetingelsene bør være så lenge at markedet får tilstrekkelig tid til å utvikle seg. El-bilene har hatt støtteordninger lenge, og virkemidlene bør nå etter hvert strammes inn når teknologien nå er mer moden. Slik vi ser det, bør det på lang sikt være opp til markedet å avgjøre omfanget av henholdsvis el og hydrogen.

Satsing på hydrogen som energikilde for transport er også en mulighet for Norge å legge til rette for at relevant teknologi og kompetanse danner grunnlag for en ny norsk næring. I både Japan og Sør-Korea satser bilfabrikker på hydrogenbiler, spesielt drevet av at prisen på brenselceller har falt med over 95 prosent fra 2004 til 2014. Hydrogenteknologien er fremdeles i en tidligere fase enn utviklingen av elbil, men den på vei til å bli til å bli en mer moden teknologi.

For å fremme denne industrien i Norge trengs det blant annet plan og støtte for å utvikle tilstrekkelig infrastruktur til hydrogenbilene. I dette tilfellet må infrastrukturen være tilgjengelig for å gjøre det attraktivt å etterspørre produktet. Et aktuelt virkemiddel er Enovas transportprogram som skal støtte el, biodrivstoff og hydrogen. Dette vil gi insentiver til å utvikle hydrogenteknologien ytterligere i Norge. Slikt sett vil målsettingene fra budsjettforliket for statsbudsjettet 2016 kunne møtes;

"Stortinget ber regjeringen forberede opprettelse av Fornybar AS («Greenfund»). Fondet skal sammen med private kunne investere i selskaper som utvikler og benytter grønn teknologi, herunder for eksempel fornybar energi, hydrogen, energilagring, transportløsninger med lave klimetrykk, reduksjon, fjerning, transport og lagring av CO₂, energieffektive industriprosesser, og innrettet slik at selskapet forventes å gi markedsmessig avkastning over tid."

Biodrivstoff som alternativ energibærer

I forlengelse av å videreutvikling av industri i Norge for å produsere 2. generasjons biodrivstoff, vil det fremdeles være nødvendig med en økt satsing på produksjon og bruk av bærekraftig biodrivstoff. Dette er fornybar energi som kan brukes i eksisterende motorteknologi og for noen segmenter er dette trolig eneste fornybarløsning på lang sikt. I dette ligger nødvendigheten av å ha en langsiktig plan for økt omsetning av bærekraftig biodrivstoff, noe vi mener budsjettavtalen for 2016 reflekterer.

Bruk av fyringsolje og dens effekt på strømnettverket

NP ønsker videre at **Energimeldingen** vurderer effektsituasjonen ved utfasing av fyringsolje og fyringsanlegg, samt virkningen ved lading av elbiler. I dette bør Energimeldingen vurdere om det fortsatt er behov for effektreserver. En rapport fra SINTEF utført for NP viser at effektsituasjonen kan bli anstrengt ved en utfasing av oljefyring og fyringskjeler. Store deler av dagens fyringskjeler kan veksle mellom el og fyringsolje. Det betyr at fyringsolje er med på å sikre forsyningssikkerheten ved tider med anstrengt kraftsituasjon og høye strømpriser.

SINTEF anslår at den samfunnsøkonomiske verdien av fleksibiliteten med å ha fyringsolje som alternativ i kraftmarkedet, utgjør om lag 2 milliarder kroner. Uten oljefyring vil det norske kraftsystemet oftere være på grensen av effektkapasitet på utenlandsforbindelsene og derfor bli mer sårbart for utfall av enkeltlinjer. Noe som igjen kan medføre til økte samfunnsøkonomiske kostnader.

Opprinnelsesgaranti for strøm

NP registrerer at det er uenighet om renhetsgraden av norsk forbruk av strøm. Blant annet viser NVEs oversikt over varedeklarasjon og opprinnelsesgarantier viser at forbruket av strøm i det norske markedet består av om lag 15 prosent ren kraft. Det vil være formålstjenlig om energimeldingen ser på sammenhengene mellom varedeklarasjon og opprinnelsesgarantier ved kraftkjøp og norsk produksjon av ren strøm samt leveranse av disse.

Konklusjon

- Viktig at energimeldingen omfatter alle energibærere fra elektrisk kraft til fossil energi, herunder alternative energibærere som bioenergi og hydrogen.
- Alternative energibærere må på sikt ha like konkurranseforhold. Men alternativ teknologi, som hydrogenbiler, trenger midlertidige støtteordninger, samt en plan for å etablere en bærekraftig utbygging av infrastruktur.
- Økt andel av elbiler og mindre bruk av fyringsolje krever mer effekt. NP mener at kostnadene ved oppgradering av nettet må inngå i kostnadsanalysene ved tiltak i energisektoren. Forbud mot olje til oppvarming, utvikling av infrastruktur for elbiler (herunder hurtigladning) vil trolig kreve at strømnettverket må oppgraderes til å håndtere etterspørselstopper, slik at Norge ikke påføres samfunnsøkonomiske kostnader gjennom midlertidige tiltak.

Dersom det er spørsmål til våre innspill, stiller NP gjerne til dialog om dette.

Med vennlig hilsen

Norsk Petroleumsinstitutt

Einar Gotaas

Einar Gotaas

Fagsjef

